

Pro tajemníka ÚV KSČ s. M. Beňu
ke schválení

M. Benš

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 47

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 30. září 1983

Smic

Č. j.: inf. 175/83
Počet listů: 8
Počet výtisků: 25
Den vydání: 30. září 1983

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany se zabývaly politickou situací v krajích a hodnotí ji jako klidnou a vcelku stabilizovanou. Rozhodujícím způsobem ji ovlivňuje zvýšené úsilí stranických orgánů a organizací o zabezpečení úkolů plánovaných na letošní rok, o aktivnější přístup odpovědných pracovníků, podniků a institucí zejména k řadě věcných hospodářských problémů, jejichž řešení se koncentruje do posledních měsíců, a kvalitní přípravu plánu na rok 1984.

Politickou atmosféru charakterizuje zvláště aktivita a iniciativa pracovních kolektivů, která se stále více v souladu s opatřeními stranických, státních a hospodářských orgánů, s průběhem celostátního aktivu a resortních aktivů k zajištění usnesení PÚV KSČ z 19.8.1983 a závěrů 8. zasedání ústředního výboru orientuje na zajištění těchto úkolů. Politické klima dokresluje úspěšný průběh oslav Dne tisku, rozhlasu, a televize, mírových akcí organizací Národní fronty, postup odborových orgánů při přípravě výměny členských legitimací ROH apod.

V návaznosti na aktuální celospolečenské úkoly se stranické orgány a organizace zabývají zkvalitňováním vnitrostranického života. V souvislosti se zahájením nového roku stranického vzdělávání probíhají ideologické konference, které se zaměřují na zvyšování účinnosti ideologické práce v současných podmínkách vnitřního i mezinárodního vývoje.

Trvale se stranické orgány a organizace zabývají realizací opatření přijatých na základě Dopisu PÚV KSČ k prohloubení účinnosti boje proti porušování zásad socialistické zákonnosti, morálky a disciplíny. Zprávy krajských /městských/ výborů strany ukazují, že se postupně daří vytvářet náročnější politické klima pro posuzování negativních společenských jevů a přijímání odpovídajících závěrů. Vedle informací, které tyto poznatky potvrzují uvádějí, že se v řadě organizací stále ještě projevuje formální přístup k práci s Dopisem a uplatňování jeho zásad se

dosud nestalo nedílnou součástí jejich každodenní práce. Příčiny spočívají v tom, že nemají dostatečně vyjasněno, jak přistupovat k zajištění Dopisu, na která místa se zaměřit a jak zvýšit účinnost stranické kontroly. Krajské a okresní výbory tyto nedostatky znají, zobecňují získané poznatky na poradách, aktivech a seminářích a pomáhají zvyšovat účinnost práce s Dopisem jejím sepětím se zabezpečováním závěrů PÚV KSČ ze dne 19.8.1983 a dalších aktuálních úkolů.

Krajské /městské/ výbory strany informují o postupu seznamování komunistů s druhou etapou úprav cen služeb a o ohlasech na jejich zavedení. Průběh této akce vcelku odpovídá přijatému časovému harmonogramu. V přístupech v jednotlivých krajích jsou však rozdíly. Například středočeský KV KSČ vydal vlastní argumenty, které byly doplněny o připomínky funkcionářů a dány k dispozici okresním výborům strany. Poměrně značná rozdílnost je i v poznatcích o ohlasech na uvedené úpravy a to jak v jejich početnosti, tak i obsahu. Poznatky byly v krajích a okresech zatím převážně získávány od komunistů. Široká veřejnost se s opatřeními teprve seznamuje. Celkově je možno konstatovat, že mezi členy strany mají převážně věcný, souhlasný, někde polemický charakter. Nejsou ojedinělé případy, kdy jsou vyslovovány k uvedeným úpravám kritické výhrady. Tyto postoje jsou zdůvodňovány nedostatečnou účinností opatření přijatých ke zkvalitnění služeb již při první etapě úpravy jejich cen. V této souvislosti se objevují názory, že řešení těchto otázek se redukuje pouze na cenová opatření a důsledněji není zabezpečována realizace závěrů 6. zasedání ÚV KSČ. Přes tyto kritické připomínky krajské /městské/ výbory strany uvádějí, že komunisté přijímají opatření vlády ČSSR, chápou jejich nezbytnost, požadují však, aby se současně zvýšila kvalita i dostupnost služeb.

Tak jako při poslední úpravě cen z některých míst krajů připomínají nepříznivý dopad na sociálně slabší skupiny, zejména na rodiny s větším počtem dětí, s menšími příjmy a na důchodce, z nichž značná část je vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu nucena služeb používat. Objevují se rovněž názory, že poklesne využívání služeb, lidé si budou dělat větší část prací sami, že ani současné zvýšení cen nepovede ke zkvalitnění služeb ani ke zvýšení jejich

rentability. V této souvislosti je poukazováno na to, že se úprava cen služeb promítne i v zatížení žen, jimž z úsporných důvodů přibude mnoho prací navíc. Ukazuje se, že k plnému pochopení důvodů a cílů opatření nestačí jednorázová informace. Pociťuje se potřeba komplexnějšího a soustavnějšího vysvětlování celé hospodářské a sociální politiky strany.

Příčiny problémů ve službách pracujících často spatřují ve vysokém rozsahu administrativy, ve špatné organizaci práce a nedostatku pracovníků. Podle těchto připomínek včas nebyla podchycena učňovská mládež a vytvořeny takové podmínky, které mohou zabezpečit pouze velké závody a podniky.

V současné době, kdy byly úpravy cen služeb již zveřejněny, uvedené názory podle prvních signálů částečně zesilují. V některých krajích například v Praze, Severočeském, Jihomoravském a v Bratislavě se šíří fámy o dalším zdražování především potravinářského zboží jako je olej, kakao, cukr, brambory, ale i chleba a pečiva. Hovoří se rovněž o zdražení stavebního materiálu, benzínu apod.

Současnou situaci v zásobování základními druhy potravin hodnotí krajské /městské/ výbory strany vcelku dobře, nedochází k vážnějším poruchám. Plně není ještě uspokojována poptávka po levnějších druzích masa a některém dalším zboží. Projevují se nedostatky u sortimentu spotřebních výrobků. V souvislosti se zahájením nového školního roku přetrvává kritika ministerstev školství a dalších resortů za nedostatek školních potřeb a sportovních oděvů.

Středem velkého zájmu pracujících je nadále nepříznivý vývoj mezinárodní situace, zvláště incident s jihokorejským letadlem v oblasti Dálného východu. Přes počáteční rozpaky je kladně hodnocena informovanost o této události v našich sdělovacích prostředcích. Od-
suzovány jsou postoje USA a znemožnění účasti s. A. Gromyka na zasedání OSN. V souvislosti s těmito událostmi komunisté upozorňují na negativní působení západních rozhlasových a televizních stanic na naši veřejnost.

Poznatky z jednání krajských /městských/ výborů strany a jejich předsednictev k závěrům 8. zasedání ÚV KSČ k urychlenému uplatňování vědy a techniky v praxi a k usnesení předsednictva ÚV KSČ z 19.8.1983 k hlavním tendencím ve vývoji národního hospodářství a plnění státního plánu za I. pololetí 1983 svědčí o zodpovědném přístupu a snaze přijmout účinná opatření v konkrétních podmínkách krajů a okresů. Přes určitou rozdílnost v přístupech jednotlivých územních stranických orgánů se podařilo kriticky analyzovat stávající úroveň, otevřeně poukázat na nedostatky a přijmout odpovídající závěry. Jednání potvrdila, že stranické orgány znají politickou i ekonomickou situaci v jednotlivých podnicích i závodech. Ukázala na řadu objektivních potíží brzdících rychlejší rozvoj národního hospodářství, jakými jsou poruchy v dodavatelsko-odběratelských vztazích, nedostatek náhradních dílů, součástek a materiálů, snížené dovozy apod. Za hlavní však byly označeny subjektivní příčiny. Největší rezervy jsou spatřovány v nízké úrovni organizátorské a řídicí práce, v racionálním využívání základních fondů, pracovní doby, surovin a materiálů.

Předsednictva KV KSČ projednávající závěry PÚV KSČ z 19. 8.1983, v návaznosti na předchozí posouzení výsledků plnění plánu v I. pololetí ocenila vcelku příznivé tendence v dynamice ekonomického růstu a obětavé práci řady komunistů a pracujících v těch podnicích a závodech, které se vypořádávají s úkoly a svými výsledky naplňují Hlavní směry hospodářského rozvoje na léta 1981-1985. Současně poukazovala na řadu problémů ve výrobě, v plnění plánu mnoha podniků, na rezervy v úrovni stranické práce celozávodních výborů a základních organizací. Předsednictva věnovala velkou pozornost přípravě plánů na rok 1984. Konstatovala, že ve srovnání s minulým rokem probíhá s větším časovým předstihem, ale je provázána stejnými problémy. Přes úsilí stranických orgánů na převzetí rozepsaných úkolů je poměrně velké procento podniků, které navrhuje snížení některých ukazatelů. Mnozí hospodářští pracovníci i nadále spekulují a snaží se podhodnocovat výsledky roku 1983 s cílem vytvořit si tak příznivější základnu pro plnění plánu v příštím roce. Stranické orgány vystupují proti

nické orgány vystupují proti této tendenci a vyvíjejí politický

těmto tendencím a vyvíjejí politický tlak na splnění státního plánu. t.r. Využívají k tomu různých forem, aktivizují stranické organizace na pracovištích, vysílají pracovní skupiny do jednotlivých podniků i závodů, hlavně tam, kde se s úkoly nevypořádávají. Jednají s řediteli, ovlivňují s tímto záměrem kontrolu plnění závěrů komplexního hodnocení nomenklaturních kádrů apod. Někde již přistupují i ke stranickým a kádrovým závěrům vůči příslušným zodpovědným pracovníkům. Svědčí o tom například odvolání z funkce technického náměstka ředitele n.p. TOS Varnsdorf v okrese Děčín /Severočeský kraj/, kde se projevovala dlouhodobě nízká úroveň technického rozvoje obráběcích strojů i jejich kvality. Současně je však poukázováno na to, že takový tlak a náročnost nepociťují v řadě případů podniky a závody od svých nadřízených orgánů.

Hlavní tendence ve vývoji národního hospodářství se staly i součástí zpráv, diskuse a opatření na zasedáních krajských /městských/ výborů k urychlenému uplatňování výsledků vědy a techniky v praxi. Byl na nich pozitivně avšak kriticky oceněn vývoj národního hospodářství i technický rozvoj v uplynulých letech. Některé krajské výbory jako např. západočeský a městský výbor v Bratislavě vyhodnotily plnění svých programových dokumentů o rozhodujících cílech a úkolech vědeckotechnického rozvoje v hlavních odvětvích kraje /města/, přijatých v roce 1982. Konstatovaly, že pozornost věnovaná stranickými orgány rozvoji vědy a techniky přispěla k urychlení tempa inovačních procesů, zvýšení podílu nových technicky pokrokových výrobků, zavedení řady progresivních technologií apod. Dosažené výsledky však dosud neodpovídají skutečným potřebám a možnostem.

Krajské /městské/ výbory strany posoudily dosavadní přístupy k využívání vědeckotechnického pokroku v průmyslových a zemědělských podnicích, zhodnotily jeho přínos v ekonomických výsledcích, určily hlavní směry jeho dalšího uplatňování v konkrétních podmínkách a stanovily úkoly pro jeho zabezpečení. Do popředí postavily otázky řízení a plánování vědeckotechnického rozvoje a výroby vůbec, odpovědnost vedoucích pracovníků za efektivní využívání všech materiálních zdrojů a tvůrčích sil.

Vyzdvihly význam týmové práce v podnicích, ale i mezi resorty. Například v Praze 6 přineslo úsilí pracovišť ČSAV, vysokých škol, resortních výzkumných ústavů a n.p. Laboratorní přístroje v šesté pětiletce 50 % obměnu jeho výrobního programu a v prvních letech této pětiletky již 25 %. Středočeský KV KSČ na základě rozboru reklamací složitějších výrobků konstatoval, že pouze 20 % jich je zaviněno dělníkem, zatímco 80 % reklamovaných závad spočívá v konstrukci a technologii. Stranické orgány při této příležitosti zdůraznily nejen význam účinnější politické práce mezi pracovníky předvýrobních etap, ale i požadavek na růst jejich politické a odborné úrovně. MěV KSČ Praha současně poukázal na úbytek odborníků s praktickými zkušenostmi na vysokých školách, neboť řada absolventů přechází ihned po skončení studia do pedagogických funkcí.

Z jednání KV /MěV/ KSČ /KSS/ vyplývá, že hlavní příčiny nízkých temp zavádění výsledků vědy a techniky do výrobní praxe spočívají především v řídicí sféře, která se nepružně přizpůsobuje aktuálnímu požadavku intenzifikace národního hospodářství a setrvává na překonaných extenzivních přístupech. Velké rezervy jsou však i ve zvyšování úrovně tvůrčí činnosti technicko-inženýrských pracovníků. Různé správní a organizační činnosti je také často odvádějí od tvůrčí práce. Kritice byla podrobena neúměrná administrativní náročnost na úseku financování technického rozvoje, nedostatečný a málo účinný systém plánování a složitost oponentního řízení.

V diskusi členové stranických orgánů podpořili závěry obsažené ve zprávách a na vlastních zkušenostech ukázali, jak se v rozhodujících podnicích a ústavech realizují úkoly vědeckotechnického rozvoje. Uvedli konkrétní příklady spolupráce výroby s vědeckými a výzkumnými pracovišti. Přinesli i řadu námětů, jak zkvalitňovat práci na tomto úseku například sdružováním sil a prostředků, vytvářením vědeckovýrobních sdružení apod. Méně již hovořili o zkušenostech z práce stranických organizací s vědeckotechnickou inteligencí, o otázkách souvisejících s prohloubením stranického vlivu na pracovištích.

Krajské /městské/ výbory strany uložily okresním výborům, CZV a základním organizacím provést podrobnou analýzu rozvoje vědy a techniky v obvodu své působnosti a rozpracovat závěry 8. zasedání ÚV KSČ do vlastních podmínek. Komunistům - vedoucím hospodářským pracovníkům prosadit realizaci těchto usnesení do konkrétní řídicí práce a komunistům ve společenských organizacích rozpracovat a realizovat vlastní opatření k zabezpečení stanovených úkolů.

Krajské /městské/ výbory strany oceňují podíl pracovních skupin ÚV KSČ na rozpracování závěrů 8. zasedání ÚV KSČ a usnesení PÚV KSČ ze dne 19.8.1983 v konkrétních podmínkách krajských organizací.

V současné době se připravují a někde již probíhají zasedání okresních výborů strany, krajské výbory organizují prakticko - teoretické konference, porady, semináře a aktivity na nichž seznamují členy strany s výsledky svých jednání. Celý tento proces ukazuje, že závažnost všech uvedených úkolů se postupně, i když diferencovaně dostává do myšlení a konkrétních přístupů stranických funkcionářů i vedoucích hospodářských pracovníků.